

Қайырлы таң!!!

6000

- Вольфрам – 1
- Хромит, фосфорит – 2
- Марганец – 3
- Қорғасын мен молибден – 4
- Алтын – 6
- Темір – 8
- Мұнай – 12

Тақырып: **Қазақстанның минералды қорлары**

Сабақтың мақсаты:

1. Карталарды қолданып мемлекеттегі түрлі минералдар қорларының таралу аймақтарын анықтау;
2. Қазақстанның негізгі пайдалы қазбалар кенорындарының орналасуы мен ерекшеліктері (түрі, саны мен көлемі, сапасы, қол жетімділігі, құны)

Оқу мақсаты:

1. **Қазақстанның минерал қорларына сипаттама беру.**
2. Статистикалық мәліметті қолдана отырып, шикізат пен жанармаймен қамтамасыз ету графиктерін жасау.

Жетістік критерийлері

Қолдану	Берілген кестеден басты пайдаларды ажырата алады. Қазақстанның жеке аймақтарында пайдалы қазбалардың таралуын графиктерде көрсете алады, қоры бойынша салыстыра алады.
Талдау, зерттеу	Қазақстанның негізгі пайдалы қазбалар кен орындарының орналасуын, түрін, саны мен көлемін, сапасын, қол жетімділігін, құнын зерттей алады.
Сыни тұрғыдан ойлау	Пайдалы қазбалар қорларын пайдалану мүмкіндіктерін анықтап, зерттейді, болашағына болжам жасай алады.

Тау – кен өндіру әдістері:

- **Карьер** – кен байлықтарын ашық кен өндіру әдісімен алу кезінде пайда болатын тау-кен қазбаларының жиынтығы; кен байлықтарын ашық әдіспен өндіретін тау-кен кәсіпорны.

- **Шахта** — жер астынан пайдалы кен қазу жұмыстарын жүзеге асыратын тау-кен кәсіпорны. Қазып алынатын кеннің мөлшеріне қарай орташа Шахтаның жылдық өнімділігі 2 — 3 млн. тоннға, ал ірі Шахталардың жылдық өнімділігі 8 — 10 млн тоннға дейін жетеді. Шахтада бірнеше мыңға дейін жұмысшылар мен [инженерлер](#) жұмыс істейді.

Тау – кен өндіру әдістері:

- Ашық кен өндіру әдісі
- Шахталық кен өндіру әдісі

- Фонтан өндіру әдісі
- Сорғы өндіру әдісі

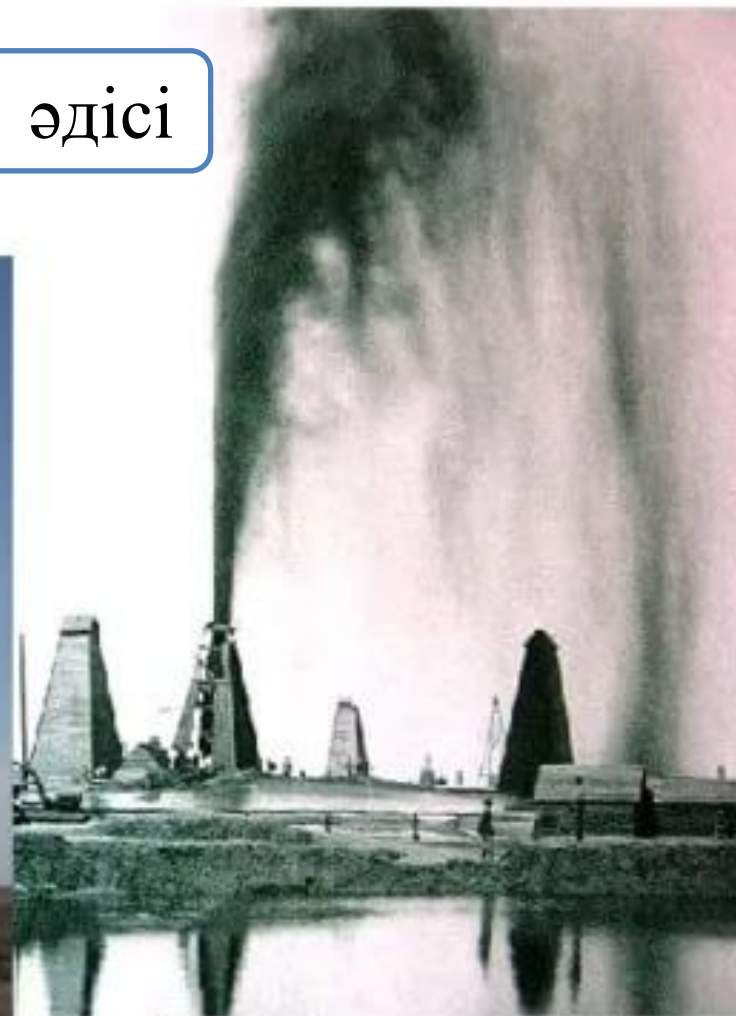

Мұнай өндіру әдісі

Фонтан әдісі

Сорғы өндіру
әдісі

(самый дешевый)

Пайдалы қазбалардың түрлері

Отын

- Көмір
- Мұнай
- Газ

Рудалық

- Темір
- Мырыш
- Қорғасын

Рудалық емес

- Фосфорит
- Графит
- Тұз

марганец

қорғасын

Темір

фосфорит

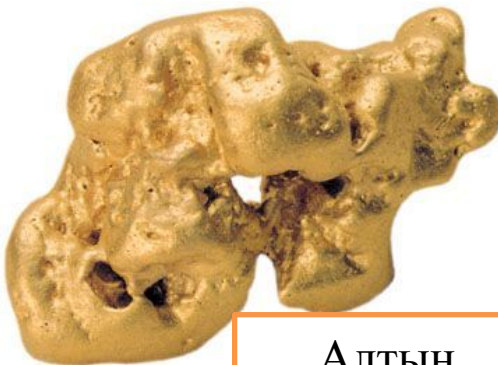
хромит

Алюминий

Мыс

Алтын

Графит

«Үздік ондық»

№	орыны	Пайдалы казбалар	Кен орындары
1	1	Вольфрам	
2	2	Хромит	
3	2	Фосфорит	
4	3	Марганец	
5	4	Қорғасын	
6	6	Алтын	
7	8	Темір	
8	12	Мұнай	

Жеке жұмыс.

- Әрбір оқушы соңғы 5-10 жылдың ішінде өндірістегі болған өзгерістерді көрсету үшін кем дегенде үш теңестірілетін минералдар сызбасын салу керек.

Бүкіл сынып жұмысы:

«Егер пайдалы қазбалар таусылып қалса?»

- Шешімдеріңізді ұсыну қажет.
- Минералды қорлардың жеткіліксіз болуын қалайша реттейсіздер.

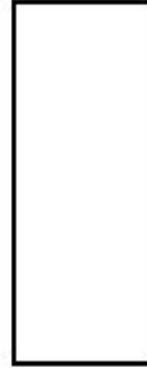
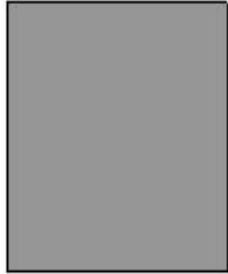
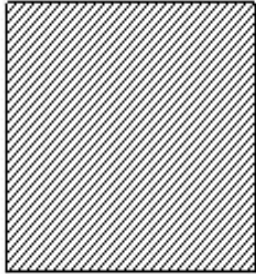
Қалыптастырушы бағалау жұмысы.

- Минералдың атауы.
- Осы қорларды қандай өндірістерде пайдаланады.
- Осы қорлардын болашақ мүмкіндіктерін зерттеніз.
- Өз минерал бойынша инфографика жасаныз.

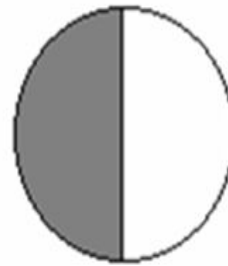
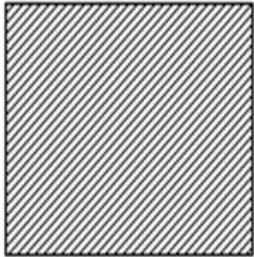
Қазақстан Республикасында
өндірілетін әрбір маңызды пайдалы
қазбаның негізгі мақсатын
қаншалықты түсінгенін бағалау
үшін сұрақтар немесе шын/жалған
викторинасын жасау.

Ойын « Үшінші артық »

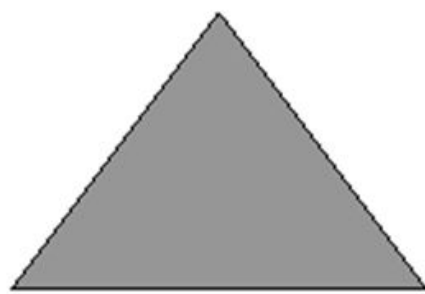
1

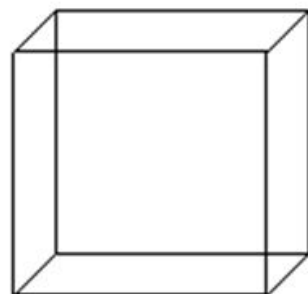
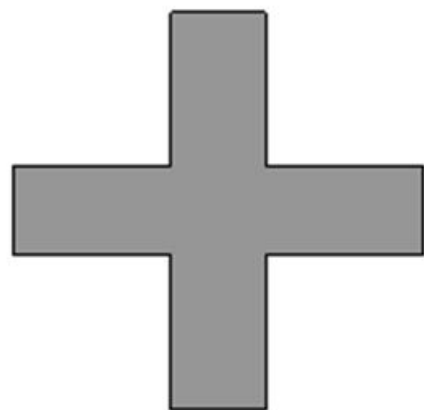
2

3

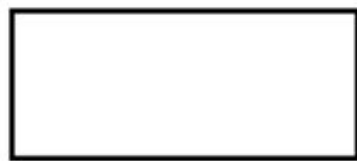
4

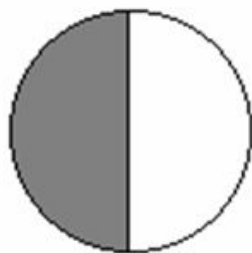
5

6

7

Тапсырма

Газ

Нефть

Золото

Бурый уголь

Черный уголь

Никель

Графит

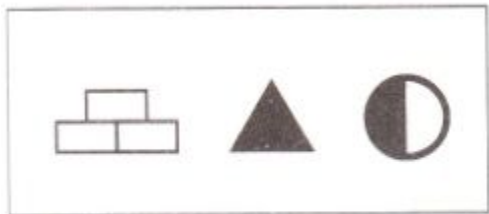
Железо

Медь

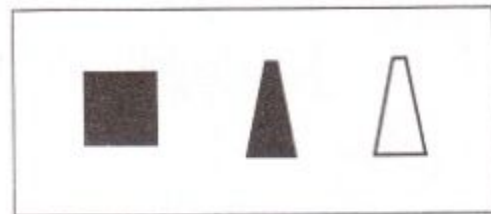
Соль

A

Б

В

Қазақстанның

- **Карьер** (французша *carriere* – тас алынатын шұңқыр) – кен байлықтарын ашық кен өндіру әдісімен алу кезінде пайда болатын тау-кен қазбаларының жиынтығы; кен байлықтарын ашық әдіспен өндіретін тау-кен кәсіпорны.
- **Шахта** (нем. *Schacht, Schaft* — дің, оқпан) — жер астынан пайдалы кен қазу жұмыстарын жүзеге асыратын тау-кен кәсіпорны. Қазып алынатын кеннің мөлшеріне қарай орташа Шахтаның жылдық өнімділігі 2 — 3 млн. тоннға, ал ірі Шахталардың жылдық өнімділігі 8 — 10 млн тоннға дейін жетеді. Шахтада бірнеше мыңға дейін жұмысшылар мен [инженерлер](#) жұмыс істейді.
- **Террикон** ([фр.](#) *terri* - тау жыныстарының үйіндісі, *conique* — конусты) — [шахта](#) немесе кеніш оқпаны жанындағы [жер бетіндегі](#) бос тау жыныстарының [конус](#) тәріздес үйіндісі.

Қайталау:

- 1. Қазақстан Республикасында өндірілетін әрбір маңызды пайдалы қазбаның негізгі мақсатын қаншалықты түсінгенін бағалау үшін сұрақтар немесе шын/жалған викторинасын жасау.

Рефлексия

- **Менің өз ойларым, бұл ...**
- **Бүгінгі тақырып мен үшін қаншалықты пайдалы болды?**

Кольсай

Жарайсындар !!!

Назарларыңызға рақмет!!!